

Warszawa, 18-05-2026 r.

RZECZNIK PRAW OBYWATELSKICH

Marcin Wiącek

XI.503.2.2026.BP

Pan

Marcin Kierwiński

**Minister Spraw Wewnętrznych i
Administracji**

Szanowny Panie Ministrze,

w nawiązaniu do wcześniejszej korespondencji dotyczącej wykonania wyroku Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej (TSUE) z 25 listopada 2025 r. w sprawie C-713/23, w szczególności do pisma sygnowanego przez Panią Minister Magdalenę Roguską z 11 lutego 2026 r. (znak: BMP.0790.3.1.2026(5))¹, pragnę wskazać, że dotychczas nie przedstawiono rezultatów prac prowadzonych w kierowanym przez Pana Ministra resorcie w celu realizacji obowiązków wynikających z tego wyroku, zwłaszcza po wydaniu przez Naczelny Sąd Administracyjny w Warszawie 20 marca 2026 r. (sygn. II OSK 216/21) wyroku w sprawie, w której zostało zadane pytanie prejudycjalne, na które odpowiedział TSUE. Dodatkowo zauważyć należy, że z dostępnych publicznie informacji wynika, że sądy administracyjne orzekły od tego

¹ Pismo Rzecznika Praw Obywatelskich oraz odpowiedź Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji dostępne są w BIP RPO: <https://bip.brpo.gov.pl/pl/content/rpo-wykonanie-wyroku-tsue-malzenstwa-jednoplciowe-mswia-odpowiedz> [dostęp: 8 maja 2026 r.].

czasu przynajmniej kilkukrotnie o obowiązku dokonania transkrypcji zagranicznego aktu małżeństwa osób tej samej płci², uwzględniając wskazane wyżej rozstrzygnięcia.

Na mocy art. 4 ust. 3 Traktatu o Unii Europejskiej, państwa członkowskie zobowiązane są do lojalnej współpracy i podejmowania wszelkich środków dla zapewnienia wykonania zobowiązań wynikających z Traktatów lub aktów instytucji Unii. Nieuwzględnienie wykładni przedstawionej przez TSUE w ujęciu systemowym będzie skutkowało możliwością dochodzenia przez obywateli i obywatelki realizacji uprawnień wynikających z prawa unijnego przed sądami krajowymi (czyli każdorazowo przed WSA w przypadku decyzji odmownej kierownika USC odnośnie do wniosku o transkrypcję zagranicznego aktu małżeństwa zawartego przez osoby tej samej płci). Podkreślić trzeba jednak, że podstawową formą zapewnienia zgodności prawa krajowego z prawem unijnym jest droga stanowienia, a nie stosowania prawa. Tylko taki sposób działania zapewni też odpowiednie bezpieczeństwo prawne osób pozostających pod jurysdykcją RP.

Jako Rzecznik Praw Obywatelskich i niezależny organ ds. równości pragnę podkreślić także znaczenie zasady równości i niedyskryminacji w demokratycznym państwie prawa – jako fundamentalnej wartości chronionej na gruncie Konstytucji RP i Traktatów. Przedłużające się prace mające na celu zapewnienie efektywności prawu Unii, poprzez ustalenie właściwych procedur prawa krajowego, budzi zaniepokojenie społeczne, czego wyrazem są także wnioski kierowane do RPO. Ponadto Prezes Zarządu Głównego Stowarzyszenia Urzędników Stanu Cywilnego Rzeczypospolitej Polskiej już w piśmie do Pana Ministra z 2 grudnia 2025 r.³ zwracał się o pilne udzielenie wyjaśnień lub przekazanie tymczasowych wskazówek do czasu wdrożenia odpowiednich przepisów wykonawczych, wskazując na konieczność jednolitego stosowania prawa oraz zapewnienia obywatelom pewności prawnej.

² Por. wyrok WSA w Olsztynie z 3 marca 2026 r., sygn. II SA/OI 248/24; wyrok WSA w Gorzowie Wielkopolskim z 15 kwietnia 2026 r., sygn. akt II SA/Go 673/25; wyrok WSA w Lublinie z 28 kwietnia 2026 r., sygn. akt III SA/Lu 82/24.

³ Pismo dostępne pod adresem:
https://usc.pl/sites/default/files/Pismo%20MSWIA_TSUE.pdf [dostęp: 8 maja 2026 r.].

Należy też zwrócić uwagę na wyroki Naczelnego Sądu Administracyjnego wydane 7 maja 2026 r.⁴, w których podkreślono – odwołując się do wyroków Europejskiego Trybunału Praw Człowieka (ETPC) w sprawach Formela przeciwko Polsce (skarga nr 58828/12) i Andersen przeciwko Polsce (skarga nr 53662/20) – że odmowa transkrypcji aktu małżeństwa osób tej samej płci zawartego za granicą narusza art. 8 Konwencji o ochronie praw człowieka i podstawowych wolności⁵, gwarantujący poszanowanie życia prywatnego i rodzinnego.

W związku z powyższym, działając na podstawie art. 13 ust. 1 pkt 2 w zw. z art. 17b pkt 1 ustawy z dnia 15 lipca 1987 r. o Rzeczniku Praw Obywatelskich (Dz.U. z 2024 r. poz. 1264), uprzejmie proszę o:

- 1) udzielenie informacji o aktualnym stanie prac w niniejszej sprawie, w tym przedstawienie wyników zapowiedzianych uprzednio analiz (proszę o przedstawienie kopii przygotowanych opracowań);
- 2) powiadomienie, czy i kiedy planowane jest wydanie stosownych wytycznych dla urzędów stanu cywilnego (proszę o przedstawienie kopii wydanych wytycznych);
- 3) wyjaśnienie, w jakim zakresie planowane jest ustanowienie odpowiednich uregulowań prawa powszechnie obowiązującego (proszę o wskazanie harmonogramu i zakresu działań legislacyjnych).

Z poważaniem

Marcin Wiącek

Rzecznik Praw Obywatelskich

⁴ Wyroki Naczelnego Sądu Administracyjnego z 7 maja 2026 r. sygn. akt: II OSK 1075/23, II OSK 2070/23 i II OSK 2073/23, zob. komunikat dostępny pod adresem: <https://www.nsa.gov.pl/wybrane-orzecznictwo/wybrane-orzecznictwo/transkrypcja-aktu-malzenstwa-osob-tej-samej-plci-zawartego-za-granica-a-klauzula-porzadku-publicznego-wyroki-z-7-maja-2026-r-ii-osk-107523-ii-osk-207023-i-ii-osk-207323/> [dostęp: 8 maja 2026 r.].

⁵ Konwencja o ochronie praw człowieka i podstawowych wolności sporządzona w Rzymie dnia 4 listopada 1950 r., zmieniona następnie Protokołami nr 3, 5 i 8 oraz uzupełniona Protokołem nr 2 (Dz. U. z 1993 r. Nr 61, poz. 284, ze zm.; dalej: „Konwencja”).

/-wydano i podpisano elektronicznie/

Do wiadomości:

- 1) **Pan Radosław Sikorski**
Minister Spraw Zagranicznych
- 2) **Pan Krzysztof Gawkowski**
Minister Cyfryzacji
- 3) **Pan Maciej Berek**
Minister do spraw Nadzoru nad Wdrażaniem Polityki Rządu
Kancelaria Prezesa Rady Ministrów
- 4) **Pani Katarzyna Kotula**
Sekretarz Stanu
Kancelaria Prezesa Rady Ministrów